

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра державно-правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

Віталій СЕРЬОГІН

сергін 2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

МІЖНАРОДНЕ ПОДАТКОВЕ ПРАВО

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти:

другий (магістерський)

галузь знань:

D Бізнес, адміністрування та право

спеціальність:

D9 Міжнародне право

освітньо-професійна програма

Міжнародне право

вид дисципліни:

за вибором

факультет:

юридичний

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою юридичного факультету

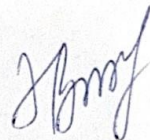
«28» серпня 2025 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: Росіхіна Г.В., д.ю.н., професор, професор кафедри державно-правових дисциплін.

Програму схвалено на засіданні кафедри державно-правових дисциплін юридичного факультету

Протокол від «27» серпня 2025 року № 12

Завідувач кафедри
державно-правових дисциплін

 Наталія ГРИШИНА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 293 Міжнародне право

Гарант освітньо-професійної програми
другого (магістерського) рівня вищої освіти «Міжнародне право»
доктор юридичних наук, професор

 Олександр ГАВРИЛЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від «28» серпня 2025 року № 1

Голова науково-методичної комісії

 Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародне податкове право» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра (другий рівень вищої освіти) спеціальності D9 Міжнародне право

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни
підготовка фахівців, які мають високу правосвідомість та правову культуру, володіють необхідними в їхній професійній діяльності знаннями і практичними навичками для вирішення конкретних завдань в галузі міжнародного податкового права; вивчення основних способів та методів міжнародно-правового регулювання податкових відносин; аналіз основних джерел та з'ясування правового статусу суб'єктів міжнародного податкового права, зокрема України. приймати виважені та обґрунтовані рішення в рамках своєї професійної компетенції.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є формування таких загальних та предметних (професійних) компетентностей: в межах (ЗК 3) – знати та розуміти предмет порівняльного фіскального права; в межах (ЗК 11) – оволодіти здатністю реалізувати свої права і обов'язки в сфері міжнародного податкового права, усвідомити цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні; в межах (СК 7) – оволодіти здатністю застосовувати знання завдань, принципів і доктрин міжнародного податкового права; в межах (СК 12) – опанувати здатність аналізувати правові проблеми, формувати та обґрунтовувати правові позиції в сфері міжнародного податкового права.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин - 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Нормативна / за вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
28 год.	6 год.
Практичні, семінарські заняття	
14 год.	4 год.
Лабораторні заняття	

год.	год.
Самостійна робота	
102 год.	140 год.
Індивідуальні завдання	
Контрольна робота	
1	

1.6. Заплановані результати навчання

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні досягти таких результатів навчання:

Виявляти знання і розуміння основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування національної правової системи (ПРН 18).

Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту міжнародного податкового права (ПРН 19).

Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів в сфері права (ПРН 20).

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Розділ 1. Соціально-економічна і правова обумовленість міждержавного співробітництва в області оподаткування

Тема 1. Виникнення міжнародного правового регулювання податкових відносин

Зміст: 1. Міжнародне співробітництво з питань оподаткування з урахуванням ЄСРП. 2. Міжнародно-правове регулювання податкових відносин в умовах глобалізації економіки.

Тема 2. Міжнародне податкове право в системі правового регулювання податкових відносин

Зміст: 1. Міжнародне податкове право як правовий інститут. 2. Співвідношення національного та міжнародного податкового права. 3. Принципи міжнародного податкового права.

Тема 3. Джерела міжнародного податкового права

Зміст: 1. Встановлення податково-правових норм завдяки укладанню міжнародних договорів. 2. Класифікація міжнародно-податкових угод. 3. Акти міжнародних організацій і міжнародних конференцій як джерела міжнародного податкового права. 4. Судовий прецедент в системі правового регулювання міжнародних податкових відносин.

Тема 4. Суб'єкти міжнародного податкового права

Зміст: 1. Поняття та види суб'єктів міжнародного податкового права. 2. Міжнародно-правові основи податкового статусу юридичних осіб. 3. Резидентство фізичних осіб для цілей оподаткування.

Тема 5. Міжнародно-правові основи уніфікації і гармонізації податкового регулювання

Зміст: 1. Вплив міжнародного податкового права на процес уніфікації і гармонізації національного податкового законодавства. 2. Реалізація норм модельних (типових) нормативно-правових актів. 3. Загальна характеристика Модельного податкового кодексу СНД. 4. Модельні типові угоди про уникнення подвійного оподаткування.

Розділ 2. Спеціальні питання міжнародного податкового права

Тема 1. Міжнародні правові акти про усунення подвійного оподаткування

Зміст: 1. Юридичні ситуації міжнародного подвійного оподаткування і правові засоби їх вирішення 2. Правова характеристика загальних угод про усунення подвійного оподаткування. 3. Усунення подвійного оподаткування в сфері транспорту на підставі міжнародних угод обмеженої дії. 4. Угоди, що містять положення про усунення подвійного оподаткування в сфері авторських прав. 5. Врегулювання ситуацій подвійного оподаткування щодо непрямих податків.

Тема 2. Міжнародно-правові основи звільнення від податків

Зміст: 1. Податкові привілеї і імунітети як інститути міжнародного податкового права. 2. Особливий податковий статус дипломатичних представництв і консульств. 3. Звільнення від податків міжнародних організацій.

Тема 3. Міжнародні правові акти про співробітництво з питань податкового адміністрування

Зміст: 1. Елементи міжнародно-правової регламентації обміну органів податкового адміністрування інформацією і надання допомоги у справлянні податків. 2. Основні положення Конвенції про взаємну адміністративну допомогу з податкових питань. 3. Угоди про співробітництво і взаємну допомогу з питань дотримання податкового законодавства.

Тема 4. Міжнародно-правове регулювання співробітництва правоохоронних органів у боротьбі з податковими злочинами.

Зміст: 1. Загальносвітові та загальноєвропейські підходи до організації протидії економічним злочинам. 2. Особливості застосування міжнародних угод про правову допомогу з кримінальних справ щодо фіскальних злочинів. 3. Угоди про співробітництво і обмін інформацією в області боротьби з порушеннями фінансового і податкового законодавства. 4. Міжнародно-правові засади діяльності держав-учасниць СНД у боротьбі з податковими злочинами.

Тема 5. Міжнародне податкове правосуддя

Зміст: 1. Податкові спори в системі міжнародного правосуддя. 2. Розгляд податкових спорів в Європейському суді. 3. Практика розгляду «податкових справ» Європейським судом з прав людини. 4. Тлумачення міжнародних податково-правових норм Економічним судом СНД. 5. Компетенція Міжнародного комерційного арбітражу щодо розгляду спорів про податки.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Соціально-економічна і правова обумовленість міждержавного співробітництва в області оподаткування												
Тема 1. Виникнення міжнародного правового регулювання податкових відносин	10	2	1			7	10	1	1			8

Тема 2. Міжнародне податкове право в системі правового регулювання податкових відносин	10	2	1			7	10	1				9
Тема 3. Джерела міжнародного податкового права	10	2	1			7	10	2				10
Тема 4. Суб'єкти міжнародного податкового права	15	3	2			10	15	1	1			13
Тема 5. Міжнародно-правові основи уніфікації і гармонізації податкового регулювання	15	3	1			11	15	1				14
Разом за розділом 1	60	12	6			42	60	6	2			54
Розділ 2. Спеціальні питання міжнародного податкового права												
Тема 1. Міжнародні правові акти про усунення подвійного оподаткування	10	2	1			7	10	1				9
Тема 2. Міжнародно-правові основи звільнення від податків	10	2	1			7	10	1				9
Тема 3. Міжнародні правові акти про співробітництво з питань податкового адміністрування	12	2	1			9	12					12
Тема 4. Міжнародно-правове регулювання співробітництва правоохоронних органів у боротьбі з податковими злочинами	12	3	1			8	12		1			11
Тема 5. Міжнародне податкове правосуддя	16	3	2			11	16		1			13
Разом за розділом 2	60	12	6			42	60	2	2			54
Усього годин	120	24	12			84	120	8	4			108

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Виникнення міжнародного правового регулювання податкових	1/1

	відносин	
2	Міжнародне податкове право в системі правового регулювання податкових відносин	1
3	Джерела міжнародного податкового права	1
4	Суб'єкти міжнародного податкового права	2/1
5	Міжнародно-правові основи уніфікації і гармонізації податкового регулювання	1
6	Міжнародні правові акти про усунення подвійного оподаткування	1
7	Міжнародно-правові основи звільнення від податків	1
8	Міжнародні правові акти про співробітництво з питань податкового адміністрування	1/1
9.	Міжнародно-правове регулювання співробітництва правоохоронних органів у боротьбі з податковими злочинами	1
10	Міжнародне податкове правосуддя	2/1
	Разом	12/4

На практичних і семінарських заняттях використовуються різноманітні методи навчання.

Репродуктивний метод. Діяльність студентів носить алгоритмічний характер, тобто виконується за інструкціями, приписами, правилами в аналогічних, подібних з показаним зразком ситуаціях. Організовується діяльність студентів за кількаразовим відтворенням засвоєваних знань. Для цього використовуються різноманітні вправи, практичні завдання, програмований контроль, різні форми самоконтролю. Застосовується у взаємозв'язку з інформаційно-рецептивним методом (який передує репродуктивному). Разом вони сприяють формуванню знань, навичок і вмінь у студентів, формують основні розумові операції (аналіз, синтез, узагальнення, перенесення, класифікація).

Частково-пошуковий, або евристичний, метод полягає в організації активного пошуку рішення висунутих у навчанні (або сформульованих самостійно) пізнавальних завдань. Пошук рішення відбувається під керівництвом педагога, або на основі евристичних програм і вказівок. Процес мислення здобуває продуктивний характер. Процес мислення поетапно направляється й контролюється педагогом або самими студентами на основі роботи над програмами (у тому числі й комп'ютерними) і навчальними посібниками. Метод дозволяє активізувати мислення, викликати зацікавленість до пізнання на семінарах і колоквіумах.

Дослідницький метод. Проводиться аналіз матеріалу, постановки проблем і завдань і короткого усного або письмового інструктажу студентів. Студенти самостійно вивчають літературу, джерела, ведуть спостереження й виміри й виконують інші дії пошукового характеру. Завдання, які виконуються з використанням дослідницького методу, повинні містити в собі всі елементи самостійного дослідницького процесу (постановку завдання, обґрунтування, припущення, пошук відповідних джерел необхідної інформації, процес розв'язання завдання). У цьому методі найбільш повно проявляються ініціатива, самостійність, творчий пошук у дослідницькій діяльності. Навчальна робота безпосередньо переростає в наукове дослідження.

Елементи **дискусії** (суперечки, зіткнення позицій, навмисного загострення й навіть перебільшення протиріч в обговорюваному змістовному матеріалі) можуть бути

використані майже в будь-яких організаційних формах навчання, включаючи лекції. Дискусійні методи виступають як засіб не тільки навчання, але й виховання.

Одним з найбільш ефективних активних методів навчання є **ділова гра**. Метод розкриває особистісний потенціал студента: кожен учасник може діагностувати свої можливості, а також у спільній діяльності з іншими учасниками. Позитивними факторами в застосуванні ділових ігор є активізація мислення студентів, підвищення самостійності майбутнього фахівця, наближення навчання до професійної діяльності, підготовка студента до професійної практичної діяльності; висока мотивація, емоційна насиченість процесу навчання.

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Міжнародні податкові відносини як предмет міжнародного податкового права	42/54
2	Розгляд податкових спорів у Європейському суді	42/54
	Разом	84/108

Самостійна робота осіб, які навчаються, є основним засобом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Самостійна робота включає: опрацювання навчального матеріалу, виконання індивідуальних завдань, науково-дослідну роботу. Навчальний час, відведений на самостійну роботу студента денної форми навчання, регламентується навчальним планом та робочим навчальним планом. Зміст самостійної роботи над навчальною дисципліною визначається програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами, завданнями та вказівками науково-педагогічного працівника.

Самостійна робота осіб, які навчаються, забезпечується системою навчально-методичного забезпечення, передбаченою програмою навчальної дисципліни: підручниками, навчальними та методичними посібниками, конспектами лекцій, збірниками завдань, комплектами індивідуальних семестрових завдань, практикумами, методичними рекомендаціями з організації самостійної роботи та виконання окремих завдань, електронними та іншими навчально-методичними матеріалами, дистанційними курсами. Методичні матеріали для самостійної роботи студентів повинні передбачати можливість проведення самоконтролю з боку студента. Для самостійної роботи рекомендується відповідна наукова та професійна монографічна і періодична література.

Самостійна робота з вивчення навчального матеріалу може проходити в Центральній науковій бібліотеці університету, навчальних кабінетах тощо.

Контроль засвоєння навчального матеріалу дисципліни, віднесеного на самостійну роботу, є обов'язковим.

6. Індивідуальне завдання

Контрольна робота з дисципліни «Міжнародне податкове право» передбачена у вигляді тестових завдань або розгорнутих відповідей на питання. Для студентів заочної форми навчання контрольна робота може бути передбачена у вигляді реферату.

Теми рефератів:

1. Принципи міжнародного податкового права

2. Акти міжнародних організацій як джерела міжнародного податкового права
3. Особистий закон і національність юридичної особи
4. Практика розгляду «податкових спорів» Європейським судом з прав людини.
5. Прецедентна практика ЄСПЛ з податкових спорів
6. Тлумачення міжнародних податкових правових норм.

7. Методи навчання

Навчання проводиться із застосуванням методик максимальної активізації студентів під час занять шляхом організації ділових ігор, виконання творчих завдань, підготовки презентацій, рефератів, доповідей і повідомлень.

Стимулюється самонавчання студентів та групові завдання з метою набуття навичок роботи у команді та самостійного пошуку вирішення проблеми.

8. Методи контролю

У навчанні студентів використовуються наступні методи контролю знань:

- проведення поточного контролю знань;
- перевірка виконання студентами індивідуальних завдань: домашніх і самостійних робіт (аудиторно та за допомогою платформи Google Classroom);
- проведення модульного контролю знань студентів.

Методи контролю – це способи діагностичної діяльності, які дозволяють здійснювати зворотний зв'язок у процесі навчання з метою отримання даних про успішність навчання, ефективність навчального процесу.

Контрольні заходи визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти.

Самоконтроль призначений для самооцінки здобувачами вищої освіти якості засвоєння навчального матеріалу навчальної дисципліни (розділу, теми). З цією метою в навчальних посібниках для кожної теми (розділу), а також у методичних розробках для семінарських занять передбачаються питання для самоконтролю.

Кафедральний контроль проводиться з метою оцінки рівня підготовки студентів з навчальної дисципліни на різних етапах її вивчення і здійснюється у вигляді вхідного, поточного, рубіжного та семестрового контролю.

В освітньому процесі використовуються такі види контролю результатів навчання: вхідний, поточний протягом семестру, контрольні роботи, передбачені навчальним планом, приймання індивідуальних завдань, курсових робіт, підсумковий семестровий, відстрочений контроль.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням нового курсу з метою визначення рівня підготовки студентів з дисциплін, які забезпечують цей курс. Вхідний контроль проводиться на першому занятті за завданнями, що відповідають програмам попереднього навчання. Результати контролю аналізуються на кафедральних (міжкафедральних) нарадах та засіданнях методичних комісій спільно з науково-педагогічними працівниками, які проводять заняття із забезпечувальною дисципліни. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги студентам, коригування освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять протягом семестру. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового контролю на практичних, семінарських заняттях, лекціях, у формі колоквиуму,

виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування тощо. Конкретні форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються програмою навчальної дисципліни. Результати оцінювання роботи студентів мають бути доведені до відома студентів своєчасно. Формою поточного контролю є ректорські контрольні роботи. Результати оцінювання ректорських контрольних робіт можуть зараховуватися як результати виконання контрольної роботи, передбаченої навчальним планом.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студента. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни. Семестровий контроль проводиться у формі заліку.

Семестровий залік - форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння студентами лекційного матеріалу, а також виконаних ними певних робіт на практичних заняттях.

Максимальна сума балів, яку може набрати студент при складанні заліку з навчальної дисципліни, складає 40.

Оцінка підсумкового контролю виставляється за національною шкалою як сума балів, набраних здобувачем вищої освіти протягом семестру при виконанні контрольних заходів, передбачених програмою навчальної дисципліни та балів, набраних при складанні семестрового заліку.

Максимальна сума балів, які може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни, складає 100.

9. Схема нарахування балів

Загальна кількість балів – 100.

Кількість балів за екзамен/залік – 40.

Кількість балів протягом семестру – 60:

Кількість балів за відповіді на семінарських заняттях $\sum 40 = 40$:

Формула обчислення

$$\sum 40 = \frac{\sum 1}{\sum 2} \times 8 \text{ (вісім)}$$

Примітка:

$\sum 40$ – сума максимальної кількості балів

$\sum 1$ – сума балів, що отримав студент за відповіді на семінарських заняттях.

$\sum 2$ – кількість семінарських занять протягом семестру.

8 – коефіцієнт

Контрольна робота – 20 балів.

Поточний контроль						Індивідуальне завдання*	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Екзамен /залік	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	TN					
Σ 40										
							10	60	40	100

T1, T2 ... TN – теми.

Відповідь на семінарському занятті – **1-5 балів**.

Схема нарахування балів для студентів заочної форми навчання

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання					
Індивідуальне завдання (реферат)	Захист індивідуального завдання (реферат)	Контрольна робота		Екзамен	Сума
30	10	20	60	40	100

Критерії оцінювання усної відповіді.

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях в п'ятибальній шкалі оцінок.

5 балів ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом усього практичного заняття;
- дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на чинне законодавство;

- все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;

- правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

4 бали ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;

- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

3 бали ставиться за наступних умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівки викладача;

- відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі;

- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;

2 бали ставиться за наступних умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача;

- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її;

- викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.

1 бал ставиться за наступних умов:

- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;

- виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність

навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Критерії оцінювання контрольних та екзаменаційних/залікових робіт.

Контрольні та екзаменаційні (залікові) роботи виконуються у письмовій формі. Контрольна робота складається з 10 тестових завдань, екзаменаційна/залікова робота – із 40 тестових завдань. Кожне тестове завдання має п'ять варіантів відповідей, тільки одне яких є правильним; за кожен правильну відповідь нараховується один бал.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	За чотирирівневою шкалою оцінювання	За дворівневою шкалою оцінювання
90-100	відмінно	зараховано
70-89	добре	зараховано
50-69	задовільно	зараховано
1-49	незадовільно	незараховано

10. Рекомендована література

**Основна література
Правові акти**

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI // ВВР України. - 2011. - № 13-14, № 15-16, № 17. - ст.112.
2. Закон України “Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті” від 23.09.94. // ВВР України. - 1994. - № 40. - ст.364.
3. Закон України “Про режим іноземного інвестування” від 19.03.1996. // ВВР України. - 1996. - № 19. - ст. 80.
4. Закон України “Про загальні засади створення і функціонування спеціальних (вільних) економічних зон” від 13.10.92 // ВВР України. - 1992. - № 50. - ст.676.
5. Закон України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом” від 28.11.2002. // Голос України. - № 233 (від 10.12.2002).
6. Митний кодекс України від 13.03.2012. / Голос України від 21.04.2012.

Підручники, навчальні посібники

1. Буряк С. Податкові спори: виникнення, природа, засоби врегулювання: навч. посіб. / С. В. Буряк, П.В. Мельник, Н.І. Рубан, О.М. Пасенюк, Ф.О. Ярошенко, З.С. Варналій / ДПАУ; Національний ун-т ДПС України / С.В. Буряк (заг.ред.). - К. : Юрінком Інтер, 2009. - 800с.
2. Гавриленко Н.В. Податкова система: Практикум: навчальний посібник. Львів: Новий світ-2000, 2010. 352 с.
3. Загорський В. С. Бюджетно-податкова система України: теорія і практика / Національна академія державної податкової служби України. Ірпінь : Національна академія ДПС України, 2006. 304 с.
4. Іванов Ю. Б., Крисоватий А.І., Кізима А. Я., Карпова В. В. Податковий менеджмент: підручник. К. : Знання, 2008. 525 с.
5. Імплементация міжнародно-правових норм у сфері оподаткування в законодавство України: [монографія] / [Варналій З. С. та ін.] ; за ред. д-ра екон. наук, проф. П. В.

- Мельника та д-ра юрид. наук, проф. Л. Д. Тимченка ; Держ. податк. служба України, Нац. ун-т держ. податк. служби України, Н.-д. центр з пробл. оподаткування. - Ірпінь : Нац. ун-т ДПС України, 2012. - 405 с.
6. Міжнародне оподаткування: Навчальний посібник. / За ред. Ю.Г. Козака, В.М. Сліпа. – К.: Центр навчальної літератури, 2003. - 550 с. Селезень П.О. Міжнародно-правове співробітництво держав у сфері оподаткування [Текст] : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.11 / Селезень Павло Олександрович ; Нац. ун-т держ. податк. служби України. - Ірпінь, 2009. - 249 с.
 7. Сучасний стан та перспективи розвитку оподаткування в країнах ЄС / ДПАУ; Національний ун-т ДПС України / З.С. Варналій (редкол.) - Ірпінь : Національний ун-т ДПС України, 2009. – 150 с.

Допоміжна література

1. Лісабонський Договір про ЄС 2009 р.
2. Конвенція Ради Європи про відмивання, виявлення, вилучення та конфіскацію доходів від злочинної діяльності 1990 р.
3. Директива 90/434/ЄЕС Ради Європейських Співтовариств про загальноприйнятну систему оподаткування товариств різних Держав-членів при злитті, поділі, передачі активів і обміні акцій 23 липня 1990 р.
4. Директива 90/435/ЄЕС Ради Європейських Співтовариств про загальноприйнятну систему оподаткування материнських товариств і філій різних Держав-членів 1990 р.
5. Директива Ради ЄС 91/308 від 10 червня 1991 р.
6. Угода про співробітництво держав – учасниць Співдружності Незалежних Держав у боротьбі з податковими злочинами 2006 р.
7. Конвенція між Урядом України і Урядом Сполученого Королівства Великобританії і Північної Ірландії про усунення подвійного оподаткування та запобігання податковим ухиленням стосовно податків на доход і на приріст вартості майна 1993 р.
8. Конвенція між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкових ухилень стосовно податків на доходи та капітал 1994 р.
9. Розпорядження КМУ від 18 липня 2005 р. N 271-р Про заходи щодо недопущення мінімізації податкових зобов'язань, вивезення капіталів за кордон, а також відмивання коштів через офшорні зони // <http://www.rada.gov.ua>.
10. Розпорядження КМУ від 23 лютого 2011 р. N 143-р «Про перелік офшорних зон» // Урядовий кур'єр від 25.03.2011 - № 54.
11. Збірка договорів Ради Європи: Українська версія / Є.М. Вишневський (пер. та ред.). — К. : Парламентське видавництво, 2000. - 654 с.
12. Боровик С.С. Особливості застосування та перспективи удосконалення угод про уникнення подвійного оподаткування та попередження податкового ухилення від сплати податків на прибуток та майно // Вісник Вищого арбітражного суду України. – 2000. – №4. – С. 52-58.
13. Водяников О., Перестюк Н. Усунення подвійного оподаткування. Як одержати вигоду з міжнародних договорів. // Бухгалтерія. – 2001. – № 25/2 (440). – С. 21-27.
14. Ящук С. П. Роль та місце ОЕСР та МВФ у процесі інституалізації міжнародних фінансових відносин у податковій сфері // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. - 2014. - № 1. - С. 199-204.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний портал Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://www.rada.gov.ua>
2. Урядовий портал. – Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control>
3. Єдиний державний реєстр судових рішень України. – Режим доступу: <http://reyestr.court.gov.ua>
4. <http://www.offshorecompany.ru/all.html>
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.minfin.gov.ua>.
6. Офіційний сайт Державної митної служби України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http:// www.castom.gov.ua](http://www.castom.gov.ua)
7. Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http: //www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua)